

Vergeven

BRIEF AAN EEN MINISTER

- 1 Aan broeder N., minister.
Moge de Heer je zegenen.
- 2 Over de toestand van je ziel
zeg ik je, zoals ik dat kan:
de dingen die je belemmeren
de Heer God te beminnen
en ieder die een belemmering voor je vormt,
broeders of anderen,
zelfs al sloegen ze jou,
dit alles moet je als genade beschouwen.
- 3 En zo moet je het willen en niet anders.
- 4 En dit moet voor jou zo zijn
krachtens de echte gehoorzaamheid
aan de Heer God en aan mij,
want ik weet zeker dat dit echte gehoorzaamheid is.
- 5 En heb hen lief, die je dit aandoen.
- 6 En je moet niets anders van hen willen
dan wat de Heer je geeft.
- 7 En heb hen daarom lief
en je moet niet willen dat zij betere christenen zijn.
- 8 En dit moet jou meer waard zijn dan een kluizenarij.
- 9 Wanneer je het volgende doet,
weet ik of je de Heer en mij, zijn en jouw dienaar, liefhebt:
er mag nooit een broeder in de wereld zijn
die gezondigd heeft zoveel hij maar kon zondigen,
en die, nadat hij jouw ogen heeft gezien,
zonder jouw barmhartigheid moet weggaan,
ofschoon hij barmhartigheid vraagt.
- 10 En als hij geen barmhartigheid vraagt,
vraag hem dan of hij barmhartigheid wil.
- 11 En als hij daarna duizend keer onder jouw ogen zondigt,
moet je hem meer liefhebben dan mij
om hem zo tot de Heer te trekken.
En je moet altijd voor zulke mensen barmhartig zijn.
- 12 En maak, wanneer je kunt, aan de gardiaans bekend
dat jij zelf vastbesloten bent om zo te handelen.
- 13 Van alle hoofdstukken
die in de regel staan en over doodzonden spreken,
zullen we met hulp van de Heer
op het pinksterkapittel in overleg met de broeders
één hoofdstuk maken in deze trant:
- 14 wanneer een broeder, aangezet door de vijand,
dodelijk zondigt,
is hij op gehoorzaamheid verplicht
zijn toevlucht te nemen tot zijn gardiaan.
- 15 En alle broeders die weten dat hij gezondigd heeft,
mogen hem niet te schande zetten of zwartmaken.
Maar zij moeten hem veel barmhartigheid betonen
en de zonde van hun broeder zeer vertrouwelijk behandelen.
Want gezonde mensen hebben geen dokter nodig,
maar zieke wel. (vgl. Mt 9,12)
- 16 Zij zijn eveneens op gehoorzaamheid verplicht

- hem met een gezel naar zijn custos te sturen.
- 17 En de custos zelf moet barmhartig voor hem zorgen
zoals hij zelf verzorgd zou willen worden,
wanneer hij zich in een soortgelijke situatie bevond. (vgl. Mt 7,12)
- 18 Maar als iemand een dagelijkse zonde doet,
belijdt hij deze aan zijn broeder die priester is.
- 19 En als er geen priester is,
belijdt hij ze aan zijn broeder,
totdat hij een priester vindt
die hem wettig de absolutie geeft
zoals gezegd is.
- 20 En de niet-priesters hebben absoluut niet de macht
om een andere penitentie op te leggen dan deze:
ga nu maar en zondig voortaan niet meer. (vgl. Joh 8,11)
- 21 Opdat dit schrijven beter onderhouden zal worden,
moet je het bij je houden tot het pinksterkapittel,
waar je samen met je broeders zult zijn.
- 22 En jullie zullen ervoor zorgen
dit en al het andere waarin de regel ontoereikend is,
met hulp van de Heer God aan te vullen. (Brief aan een minister)

Hij kon vlug vergeven, werd niet snel boos, was vlot van begrip, had een ijzersterk geheugen, kon zijn zaak goed onder woorden brengen, koos voorzichtig en was in alles eenvoudig, streng voor zichzelf, mild voor anderen en in alles gematigd. (1 Celano 83)

In Collestrada in het bisdom Perugia trof de heilige Franciscus eens een arme man, die hij vroeger in zijn wereldse tijd gekend had. Hij vroeg hem: 'Wel broeder, hoe gaat het met je?' De andere was erg verbitterd en begon allerlei verwensingen te uiten tegen zijn heer, die hem,' zei hij, '- moge de Almachtige hem vervloeken! - is het met mij één en al ellende.' De heilige Franciscus had met de man te doen, meer om zijn ziel, die een onverzoenlijke, dodelijke haat koesterde, dan om zijn materiële toestand. Hij zei daarom tegen hem: 'Broeder, vergeef omwille van Gods liefde toch je heer om je ziel niet verloren te laten gaan. Misschien geeft hij je nog terug wat hij je ontnomen heeft. Maar doet hij het niet en blijft je onverzoenlijk, dan heb je je bezit verloren en zul je ook nog je ziel verliezen.' Maar de man antwoordde: 'Nee, als hij me niet eerst teruggeeft wat hij me ontstolen heeft, is het mij absoluut onmogelijk hem te vergeven.' Toen nam de heilige Franciscus de mantel, die hij om zijn schouders droeg, en zei hem: 'Hier, pak mijn mantel, ik geef je hem. Maar ik vraag je dringend je dan ook omwille van de liefde van God met je heer te verzoenen.' Door de vriendelijke daad werd de man wat toeschietelijker en kwam tot andere gedachten. Hij nam het geschenk aan en vergaf zijn heer al het hem aangedane onrecht. (2 Cel 89)

Van de provinciale ministers eiste de zalige Vader hetzelfde, zij het dat de minister generalis die eigenschappen stuk voor stuk in hogere mate behoorde te bezitten. Hij wilde, dat ook zij minzaam met hun onderdanen zouden omgaan en zich tegenover hen zo vriendelijk en welwillend zouden gedragen, dat deze, wanneer ze misdeden, zich zonder aarzelen aan de genegenheid van hun provinciale ministers zouden durven toe te vertrouwen. Verder wilde hij, dat ze niet te veel bevelen gaven, bij grieven wisten te vergeven en meer bereid waren onheusheden te verdragen dan met gelijke munt te betalen; dat ze verder de overtredingen haatten, maar de overtreders probeerden op het goede pad terug te brengen. Tenslotte wilde hij, dat ze in hun leven de afspiegeling zouden zijn van de tucht. Maar hij wilde ook, dat men hun als eersten alle eer bewees en dat men ze liefhad, omdat ze immers in hun zorgen en werkzaamheden een zware last te dragen hadden. En hij verzekerde hun,

dat ze, wanneer ze zich zo zouden gedragen en volgens die richtlijnen de hun toevertrouwde zielen zouden leiden, bij God de hoogste beloningen deelachtig zouden worden. (2 Cel 187)

Enige tijd later, op een dag dat hij zich teruggetrokken naar een eenzame plaats en daar met bitterheid terugdacht aan zijn voorbije jaren en ze diep betreurde, werd hij op een gegeven moment door de heilige Geest van een onzegbare vreugde vervuld en drong zich de zekerheid bij hem op dat al zijn zonden hem volledig vergeven waren. Daarna raakte hij in vervoering; een wonderbare lichtgloed nam hem geheel in zich op en doordat de blik van zijn geest zich verruimde, zag hij duidelijk wat de toekomst hem en zijn broeders zou brengen. Na verloop van tijd keerde hij weer naar zijn broeders terug en zei: 'Houd goede moed, dierbare broeders, en wees blij in de Heer! Maak je er geen zorgen over dat jullie aantal zo klein is, en laat je niet afschrikken door jullie of mijn onbeduidendheid! Want de Heer heeft me, zo waar als ik leef, duidelijk laten weten dat God ons tot een grote menigte zal doen uitgroeien en ons door de zegen van zijn genade in zeer grote getale over de hele wereld zal verspreiden.' (LegMaior 2,6)

Een andere keer was de man Gods in een verlaten kerkje in Monte Casale in de provincie Massa aan het bidden, toen hij de ingeving kreeg dat er in dat kerkje nog relikwieën waren. Hij was er zeer bedroefd over dat daaraan blijkbaar reeds lange tijd de verschuldigde eerbewijzen onthouden waren, en gaf daarom zijn broeders opdracht ze eerbiedig over te brengen naar hun eigen verblijf. Om de een of andere reden moest hij zelf echter ergens anders heen en de zonen, die niet meer aan de opdracht van hun Vader dachten, lieten alles zoals het was; ze stelden uit onachtzaamheid de verdienstelijke daad van gehoorzaamheid niet. Op zekere dag wilden ze de heilige geheimen vieren. Ze haalden de altaardoek van het altaar af en zagen daar tot hun grote verbazing een aantal wonderbare beenderen, die een heerlijke geur verspreidden. Het waren de bewuste relikwieën, die niet door mensenhand, maar door een wonderlijk ingrijpen van God daarheen gebracht waren. Kort daarop kwam de godgewijde man terug en begon hij nauwgezet na te gaan of zijn broeders de opdracht aangaande de relikwieën ook hadden uitgevoerd. Omdat de broeders toen nederig hun schuld bekenden en eerlijk opbiechtten dat ze de gegeven opdracht zorgeloos hadden verwaarloosd, werd hun wel een boete opgelegd, maar werd het hun tevens vergeven. En de heilige man zei: 'Gezegend zij de Heer, mijn God, die zelf heeft willen doen wat jullie hadden moeten doen.' Denk eens goed na over de zorg die God in zijn voorzienigheid blijkt te hebben voor het stoffelijke dat van ons overblijft, en probeer je er een voorstelling van te maken hoe bijzonder waardevol de nederige Franciscus in de ogen was van God! Terwijl de mens niet gehoorzaamde aan het bevel van de heilige, gaf God immers al gehoor aan zijn wens. (LegMaior 6,7)

Het gebeurde eens dat men een broeder die iets gedaan had in strijd met de gehoorzaamheid, bij hem bracht om van hem zijn gerechte straf te krijgen. Toen de man Gods echter bij die broeder duidelijke tekenen zag van een oprecht gemeend berouw, voelde hij de neiging bij zich opkomen hem omwille van zijn nederigheid dadelijk te vergeven. (LegMaior 6,11)

Toen de heilige met broeder Leonardus van Assisi van overzee terugkeerde, was hij op een gegeven moment nogal vermoeid en uitgeput en reed hij enige tijd op een ezel. Zijn gezel liep achter hem aan en omdat ook hij zeer vermoeid was, kwam de gedachte bij hem op - overigens volkomen menselijk: 'het gaat er maar om wat voor kansen je ouders in het leven hebben gekregen! Kijk, hij daar laat zich mooi op een ezel vervoeren, maar ik moet lopen en de ezel op de juiste weg houden.' Terwijl hij zo in zichzelf liep te mopperen, liet de heilige man zich opeens van zijn ezel glijden en zei tot hem: 'Nee, broeder, het is toch al te gek dat ik rijd en jij moet lopen. In de wereld ben jij immers een veel aanzienlijker en belangrijker man geweest dan ik.' De broeder ontstelde hevig en werd onmiddellijk vuurrood van schaamte, toen hij zich bewust werd dat de heilige hem doorzien had en op heterdaad op die gedachte had betrapt. Hij wierp zich voor de voeten van de man Gods, vertelde onder een stroom van tranen wat hij heimelijk gedacht had, en vroeg de heilige hem te vergeven. (LegMaior 11,8)

